

ՅԻՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ԸՌԱՋ

ԴՈՒՐԵԱՆ ԹՈՒՆԵԱՆ

Դուրեան Յորեկեանի Ամերիկայի Յանձնաժողովին Գործադիր Մարմնի կողմէն Դ. Յ. Կ. Յանձնաժողովին ուղղուած փետր. 7 թուականի նամակէն և յարակից հաշուեկշիռէն գտնուեցան հիմնականք թէ Ամերիկայի մէջ ի նպաստ Դուրեան Մասնադաւանի կատարուած ժողովրդական հանգանակութեան զուտ արդիւնքը յանգած է **6572** Տոլար և **23** Սէնթի: Այս գումարի մէջն է նաև Պուէնտս Այրէսի հայ գաղութին նուէրը՝ **664** Տոլար, **18** Սէնթի: Հարիւր Տոլարի մօտ դանձելի գումար մը մնացած է, որով վերոյիշեալ գումարը պիտի ըլլայ, կ'որ թիւերով, 6670 Տոլար, հաւասար 1334 Անգլիական Ոսկի, զոր աւելցնելով միւս հանգանակութեանց գումարին վրայ, 2183 + 1334, կ'ուենանք **3517** Ոսկի իբրև հիմնադրամ, որուն տարեկան տոկոսով է որ պիտի հրատարակուին կարևոր գիրքեր, Դուրեան Մասնադաւան տնտեսութիւն տակ:

ՏՕՆ ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԶՕՐԱՎԱՐԱՑ

Ժառանգաւորաց Վարժարանը եօթնեակ մը արձակուրդ կ'ուեննայ Բուն Բարեկենդանէն յառաջ, եկեղեցական հանդիսաւորութեանց առթիւ, որոնց կեդրոնն է Վարդանանց տօնը, որ այս տարի կատարուեցաւ Բշ. օր (փետր. 24) փոխանակելու Եշ. օր (փետր. 27), տեղի տալով Տեառնընդառաջին, որ հաստատուն կերպով կը տօնուի փետր. 14ին հին կամ նոր տոմարով, շարժուն օր օրն ալ հանդիպի:

Նախատօնակին հանդիսագիրն էր Ս. Պատրիարք Հայրը, որ, Ս. Յակոբի յատուկ աւանդութեամբ, ատենն նշխու առնէ իր ձեռքը առաւ Հեթում թագաւորի վերագրուած գաւառներ:

Մեր եկեղեցւոյ կրօնական և միանգամայն ազգային մեծ տօնին տրուած այս հանդիսաւորութիւնը կարեւորութիւն ունի մանաւանդ երեսնադէմի մէջ, ուր հայ ազգը անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր տէր եղած է առանձին և միջեկեղեցական իրաւունքներու, և Կիլիկեան թագաւորութեան շրջանին մանաւանդ, շնորհիւ հայ թագաւորներու խաչակիրներու հետ ունեցած բարեկամութեան, աւելի ևս չեղուած և ընդարձակուած են Հայոց սեպհական և միջեկեղեցական իրաւունքները: Եւ չէթումի գաւառացին, ինչ ալ եղած ըլլայ ատոր նշանակութիւնը, յուշարձան մըն է պատմական փառաւոր ժամանակներու մէջ կատարուած իրողութեանց, որոնք շաղկապուելով Վարդանանց տօնի յիշատակներուն հետ, կ'ողբորեն մեղ, և իրաւունք կու տան հայ ժողովուրդին որ չմարէ իր մաքուր յոյ-

սերը ազագային համար, և տաք սրտով և պայծառ մտքով գնահատէ Մայրենի եկեղեցւոյն կրօնական և ազգային արժէքները:

Վարդանանց տօնին պատմութիւնը վերականգնանքնու համար դարձեալ մեր տղաք, փետր. 25, Դշ. գիշեր, Ժառնգ. Վարժարանի խաչաձև սրահին մէջ ներկայացուցին Սմբատ Բիւրատի «Աւարայրի Արծիւ»: Անցեալ տարի ներկայացուցած էին Մանավանին գրածը:

Այս տարի մեր տղաք աւելի կատարելագործած էին բեմին յարդարումը, իսկ զգեստները բոլորովին նոր կտրուած կարուած էին: Դերասաններու վարժանքին հսկած էր Մատթէոս Սարգաւադ. ամէնքն ալ, իրենց տարիքին և բերմունքին նայելով, յաջողապէս կատարեցին իրենց դերերը: Մասնաւոր յիշատակութեան արժանի է Ժառնգ. Վարժարանի ուսուցիչներէն Պր. Պերճ Տարազճեանը (Սանտրուի), որ Յաղկերտի դերը կատարեց լաւ մըրճումով և գրեթէ անթերի արտայայտութեամբ: — Զաւեշտի շատ զուարճալի և շատ յաջող տեսարան մը յաջորդեց տրամասացութեան, յիշեցնելու համար որ Բարեկենդանի շարժուն մէջ ենք:

Տ Ե Ա Ռ Ն Ը Ն Դ Ա Ռ Ա Ջ

Ինչպէս որ գիտել տուինք, այս տարի Տեառնընդառաջի տօնը գրաւեց Վարդանանց Հինգշաբթին:

Ազգային հին սովորութիւններ ընդհուգուած են այս տօնին հետ, և հանդիսաւոր մօմավառութիւնը եկեղեցւոյ մէջ ամէնէն ուշագրաւ հետքն է որ մնացած է այդ սովորութիւններէն: Մօմավառութեան նախնական ձևն է անշուշտ դուրը կատարուած ժողովրդական ըմբփառութիւնը, Հայոց հին հաւատքէն նշմար մը, որ երիտասարդներու համար զուարճութեան առիթ կ'ընծայէ այլևս:

Ս. Յակոբի մէջ, նախատօնակէն ուսնողատանէն յետոյ, եռստեղեան աշտանակ մը կը դրուի Ատենանի մէջ, զոր կը լուցեն Հանդիսագիր Սրբազանին հետ երկու առաջաւոր եպիսկոպոսներ, և յետոյ այդ մօմերէն կը լուսավառին եկեղեցական դասուն և ժողովրդեան մօմերը:

Բնաշխարհին մէջ, եկեղեցւոյ մէջ վառուած այդ մօմերը ժողովուրդը կը տանէր իր տունը՝ այդ երեկոյ ատով վառելու համար տան ճրագները: Որչա՛փ խորհրդաւոր սովորութիւն: Ինչ ալ եղած ըլլայ ռամկին ըմբռնումը այս մօմին, Հայու եկեղեցին և Հայու Տունը լո՛յս հաւատքով կապուած են իրարու: Աւետարանի լոյսէն հոգևոր սնունդ կ'առնեն երկուքն ալ, և ատով կ'արտայայտեն կրօնքին լուսաւոր խորհուրդը իրենց կեանքին ու կենցաղին մէջ:

(«Սիոն», 1980, Դ. Ցարի, Մարտ, Թիւ 3, էջ 94-95:)